

Lezen en tekst: Micha 5:1-8

Lieve mensen,

Als je toch eens opnieuw zou mogen beginnen. Met het inrichten van de samenleving. Dat je helemaal vanaf nul kan starten. Goed kijken wat iedereen nodig heeft. Kinderen die een kinderpardon willen. Gele hesjes met allerlei eisen. Een mars voor het leven die invloed heeft. En ga zo maar door. Hoe zou dat zijn?

Nou, John de Mol heeft het een keer geprobeerd. Hoe dat zou zijn. Vijf jaar geleden begon hij ...

Slide Utopia (plaatje)

Dit was de bedoeling: 15 mensen werden op een, zoals hij het noemde, 'van God verlaten terrein' gedumpt. Een gammele loods. Koud. Er was bijna niets. En toen zeiden de programmamakers: zoek het uit... En de vraag was: wat zal er gebeuren? Hoe zal deze minimaatschappij zich ontwikkelen? Hoe zal ieder persoonlijk zich houden? En zo zijn er nog wel meer vragen te bedenken. Komen die mensen er beter uit dan ze er in gingen? En welke vooruitgang hebben ze geboekt? Wordt het echt: Utopia?

Jezus komt met Kerst in deze van God verlaten wereld. God wordt mens. Een gammele stal. Koud. Met bijna niets om het lijf gaat hij de problemen te lijf. De zoon zei tegen zijn vader: ik zoek het wel uit. Laat mij maar gaan. En hij kwam. In doeken gehuld. Klein. Kwetsbaar. Betlehem, een dorp van niks. Wat zal er gebeuren? Hoe zal de maatschappij zich ontwikkelen? En hoe zal iedereen zich verhouden tot dit kind? En zo zijn er nog wel meer vragen te bedenken. Komt hij er beter uit dan hij er in gaat? En welke vooruitgang zal hij boeken? Zullen zijn plannen slagen? Brengt hij het paradijs terug op aarde?

Kerst is vol spannende vragen. Net zoals aan het begin van Utopia. Alleen is dit geen amusement, maar voor het echie. Jezus wordt geboren in Betlehem. Een stal. Een koude wereld. Wat zal er gaan gebeuren? Het is spannender dan televisie. Omdat de wereld op het spel staat. Jouw wereld. Gods wereld. Daar heeft Micha het over.

Slide **Jezus komt echt in mijn wereld**

Slide Welkom?

Jezus wordt geboren in Betlehem, mijn broeder en mijn zuster, zo kondigt Micha aan. Ik zei net al: een dorp van niks. Of, zoals Micha zegt: te klein om tot Juda's geslachten te behoren. O ja, het is wel de stad van David. Ooit, een tijd geleden, is die daar geboren. En sindsdien hebben zonen uit zijn geslacht op de troon gezeten. Maar dat is echt *long time ago*. Dat is allang voorbij. Het is nog veel erger. Zelfs Jeruzalem, de hoofdstad, gaat straks ingenomen worden. De tempel verwoest en de paleizen te gronde. Dat is wat Micha ziet. En dan is Jeruzalem een puinhoop. David is vergeten. En Betlehem, dat was al weinig in Israël. Laat staan in het Assyrische rijk. Betlehem is teruggebracht tot niks. Een dorp zoals er zoveel zijn. Achtergebleven gebied.

God kijkt anders. Hij pakt de oude draad weer op. Betlehem. In de vergetelheid geraakt. Maar God zag ooit Ruth en Boaz alsnog een zoon krijgen: Obed. En die krijgt een kleinzoon. David. God vergeet zijn beloften niet. Waar het volk niet meer rekent op de lijn van David. Daar pakt God die lijn weer op. Dat is wat Micha voorspelt.

Maar het volk rekent er dus niet meer op. Als de drie wijzen in Jeruzalem aankomen. Dan kunnen de schriftgeleerden heus wel deze tekst vinden. Ze zijn niet voor niets *schriftgeleerden*. Maar ze doen er niets mee. De geboorte van een koning gaat voor de Joden onopgemerkt voorbij. Een handvol herders. Drie wijzen. Dat is het wel. En waar de hemel feest viert, is het verder stil in Betlehem. Een stad van niks.

Ook een koning van niks? 'Heerser' staat er. Maar moet deze baby heerser worden? In ieder geval is hij niet welkom bij zijn volksgenoten. Ze vieren geen feest. Iedere baby die wordt geboren krijgt een feestelijk onthaal. Kijk maar naar alle slingers voor de ramen. En de blijde geboortekaartjes. Bij deze koning is dat anders. Hij is niet welkom. Want ja, Betlehem. Niet echt een geboorteplaats om over naar huis te schrijven.

...

Maar dat is juist hoe God zich wil openbaren. Niet ver weg in de hemel. Niet in de ivoren toren van een paleis. Maar ...

2

Slide Midden in het leven

Slide a. niet hoog van de toren

Een kind wordt geboren. Zo staat er in vers 2. Wat stelt dat nou voor. Kijk terug naar de geboorte van je kinderen. Of je eigen babyfoto's. Zo kwetsbaar. Zo klein. Zo niets kunnend eigenlijk ook. En we weten dat een kind zal opgroeien. En dat er dan veel mogelijkheden zijn. Maar een kind. Wat is kwetsbaarder?

Maar zo wil God zich openbaren. Jezus wordt geboren in een gewoon gezin. Vader, moeder, broertjes, zusjes. Vorige keer zagen we dat Jezus vredevorst is. Wie vrede wil brengen, die moet blijkaar klein beginnen. Dienend. Kwetsbaar. Geen opgeheven zwaard, maar een uitgestoken hand. Zo komt heel het leven van Jezus in het teken van dienst te staan. Niet hoog van de toren, maar laag bij de grond. Dicht bij het grondvlak. Tussen de gewone mensen. En vandaar kan hij alles bereiken.

En dat heeft hij jou en mij ook voorgehouden. Dat dat de beste houding is.

Slide Lucas 22:26 Laat dat bij jullie niet zo zijn! De belangrijkste van jullie moet de minste worden en de leider de dienaar.

Dat is hoe onze koning leeft. Niet van bovenaf. Afdedwongen. Maar klein. Je ziet dat ook in de intocht in Jeruzalem, met Palmпасen. Op een ezel. Wie zo binnenkomt is gericht op vrede. Zo komt Jezus in

jouw wereld. Je kunt hem afwijzen. Dat risico neemt hij. Hij dwingt je niet. Maar vraagt je wel om in hem te geloven. De enige manier om vrede te krijgen.

Slide b. herder

Deze koning zal ook herder zijn. Hij zal aantreden en hen als een herder weiden, zo staat er. Een prachtig beeld. Jezus sluit daar later zelf bij aan, als hij zich de goede herder noemt. Een herder die op zoek gaat naar dat ene schaap dat wegloopt. Alles trotseert om jou te vinden. En besef goed: herders zijn geen doetjes. Geen herdertjes, die bij nachte lagen. Ook Jezus is sterk en beschermend. Herders zijn hard voor wilde dieren. Vechten met leeuwen en beren. En tegelijk zacht voor hun schapen. Vol liefde voor de lammetjes. Maar juist daarom keihard tegen vijanden. Wie een klein kind tot zonde verleidt, die kan beter met een molensteen om de hals in de diepste zee geworpen worden. Dat zijn herderlijke uitspraken. Zo lief is hem de kudde.

Dat zie je ook in Micha. In die tijd dreigt vijandschap. Maar wie schuilt bij deze herder is veilig voor Assyrië. Zeker, ze zullen binnenvallen. Vijanden zullen je bedreigen. Het is van alle eeuwen. Maar zeven herders, een volheid aan herders dus, zullen je beschermen. Acht vorsten. Zo sterk is Jezus. Als iemand jouw grenzen overschrijdt. Je aanvalt daar waar je kwetsbaar bent. Duivels op je inhakt. Dan is daar onze herder. Die sterk is en je met al zijn macht en inzet zal beschermen. Daar is hij herder voor.

Later, in het boek Openbaring, komt dat terug. Dat de herder zo sterk is.

Slide Openbaring 12: 5 Maar toen ze het kind gebaard had – een zoon, die alle volken met een ijzeren herdersstaf zal hoeden –, werd het dadelijk weggevoerd naar God en zijn troon.

Als je het zwaar hebt hier. En je voelt je aangevochten. Weet dan dat de herder je beschermt. Hij zet al zijn kracht, zijn ijzeren herdersstaf, in om jou, zijn schaap, te beschermen. Het leven is hard en gelovig zijn is vaak best lastig. Maar een schaap mag rekenen op de herder. Jezus beloofde in de doop dat je beschermd zult worden. Je mag op hem vertrouwen.

Slide c. Jakob

Israël wordt hier Jakob genoemd. Waarom zou dat zijn? Nou, Jakob, dat is het volk, maar dan als het nog veel moet leren. Jakob was degene die het heel erg voor zichzelf opnam. Die het zelf regelde. Die zichzelf wel redde. Maar God wil hem leren dat het anders werkt. Dat je gered moet *worden*. Pas als dat doordringt krijgt hij de naam Israël.

Dat moet opnieuw doordringen bij het volk. Zij worden bedreigd door de Assyriërs. En dan voel je je zo klein. Ik hef mijn ogen op naar de bergen, waar komt mijn hulp vandaan? Probeer niet jezelf te redden. God laat hier zien hoe de redding werkt.

Micha spreekt over dauwdruppels. Wat is dat nou? Nou, nietig en klein. Niet opvallend. En tegelijk: een verademing in droge tijd. Gods zorg dat er toch nog wat kan groeien en bloeien. Hemels vocht. Het lijkt heel klein en nietig. Maar wat is het belangrijk. Je leven kan er van af hangen.

Zo klein zal God beginnen. Betlehem. Nietig. Baby. Kwetsbaar. Een stal. Koud en armoedig. Maar zo begint God. Als nauwelijks zichtbare dauw op de aarde. En kijk, het beeld verspringt. Van dauw naar een leeuw. Jezus groeit op en neemt het op tegen de vijanden. De duivel heeft het nakijken. Niemand die Jezus tegenhoudt. Hij is sterker. Triomfantelijk klinkt in vers 8 de uitroep. Assyrië kan denken dat het met het volk ook zijn God zal verslaan. Maar het is schijn. Jezus is sterker dan welke vijandschap ook. Aslan overwint!

Jakob moet leren. Leren dat hij afhankelijk is van God. Dat hij niet op eigen benen kan staan. De mens moet leren dat hij zelf de vrede niet kan bewerken. Dat hij zelf Utopia niet kan bereiken. Daar is meer voor nodig. Daar is God voor nodig. Het niet verwachten van de mens, vers 6, niet uitzien naar mensenkinderen. God moet ingrijpen. Dat is wat Micha heel duidelijk maakt.

En dus moeten wij leren ons afhankelijk op te stellen. Dat is in onze tijd best lastig. Maar Jezus zegt tegen jou en mij: wees maar niet bang. Je hoeft jezelf niet overeind te houden. Je hoeft jezelf niet te redden. De leeuw uit Juda. De zoon van God. Die zal je beschermen. Die zal je redden.

En jij? Jij bent als dauw. Onmisbaar voor de vruchtbaarheid van deze wereld. Door jouw aanwezigheid mag jouw omgeving fris en fruitig worden. Jij mag ze nieuwe moed geven, de mensen om je heen. Door te dienen. En je herder na te volgen. Zoveel betekenis mag jij hebben. Als kind van God. Hij beschermt. Jij mag zijn. De les van Jakob voor jou en mij.

Slide Plaatje Utopia

Als je toch eens opnieuw zou mogen beginnen. Met het inrichten van de samenleving. Dat je helemaal vanaf nul kan starten. Goed kijken wat iedereen nodig heeft. Kinderen die een kinderpardon willen. Gele hesjes met allerlei eisen. Een mars voor het leven die invloed heeft. En ga zo maar door. Hoe zou dat zijn?

God begint opnieuw. Wel heel anders dan je zou verwachten misschien. Betlehem. Een herder. Jakob. Dauwdruppels. Een leeuw. Zijn dat de ingrediënten voor Utopia?

Ja, in een kille en ziellose wereld is dat de enige optie. Zo vult God het profiel van de koning verder in. En ook jouw profiel, als volger van deze herder.

Wat Micha voorzegt, dat gebeurt met Kerst. Meer dan zeven eeuwen later. God pakt oude lijnen op. Dat geeft hoop, ook voor vandaag. Het is al lang geleden dat de eerste vervulling van onze tekst een feit werd. God beloften werden waar.

En Gods beloften worden waar. Daar mag je op rekenen. God maakt een nieuw begin. En dat zal voortbouwen op zijn oude insteek. Een vredevorst. Een herder. Helend. Herscheppend. Dienend. En een leeuw. Een overwinnaar. Zo doet Jezus dat voor ons. En zo doet hij het ons voor.

Amen